

Revisjon av konsesjonsvillkår for Mørevassdraget/Austefjordelva

Høringsuttalelse 201401566

Mørevassdraget Elveigarlag

Elveigarlaget vart stifta i 1973 av 19 grunneigarar langs elva og vatna frå grensa til Fyrde til Kolfossen. Laget har ferdigstilt laksetrappa i Fyrdsfossen, drive med fanging av stamlaks og klekking av yngel for utsetting i vassdraget. Laget har stått for fiskekortsalg og rapportering til myndigheiter om fiske i elv og vatn. Det er også lagt ned mykje dugnadsarbeid for tilrettelegging for fiske i vatna mellom Kolfossen og Gjersdal bru.

Alt arbeid som er utført av laget er dugnadsarbeid, det er ikkje utbetalt overskudd til grunneigarane sidan laget var stifta for over 50 år sidan. All inntekt har blitt brukt til faste utgifter til laget og til vedlikehold langs elv og vatn, innkjøp av båtar og flytebrygge for utleige for allmenta.

Fråsegn:

Vi vil tilbakevise påstanden om at Storevatnet/ Eidsvatnet vart senka med fleire meter(3m skriver Elling Dybdal på et punkt).

Det som er skrevet i samband med senkinga på 50-60 tallet og kan dokumenterast av grunneigarane er at Storevatnet er senka 1,80 m, og at Eidsvatnet ligger på en kote som er 0,20 m høgare. Då er dette vatnet senka 1,60 m, og berre litt over det halve av det som Elling Dybdal har opplyst.

Mørevassdraget Elveigarlag har stor fokus på om det er ein kjøreplan for kor mykje vatn som blir tappa ut i det gamle elveløpet i Kolfossen når det foregår rensk av rist foran innløpet til rørgata. Medan det arbeidet pågår må det være umulig å bruke omløpsventilen som er montert som kan gi 200 l pr sek.

Ang. dette arbeidet krever vi at det blir fastsatt en minstevassføring som er tilstrekkelig for at rogn, yngel, smolt og evt gytefisk som oppholder seg på elvestrekningen mellom kraftverket og Eidsvatnet når renskingen av rist pågår, at den fisken ikkje strandar pga for lite vatn.

Vi ønsker gjerne å bli invitert av Tussa Energi for å få innsyn i hvordan dette arbeidet blir utført i dag, og kor mykje vatn som blir sleppt ut i det gamle elveløpet. Det er også viktig å ha person/firma med kompetanse tilstede for å bedømme hvor mykje vatn som må til for å unngå at fisk og rogn blir skadelidande. Firmaet Norce med forskeren Marius Kambestad har utført forskjellige undersøkelser i dette vassdraget frå 2020, og det skal fortsette til 2026. Mørevassdraget Elveigarlag stiller seg bak konklusjonane som kjem fram i rapportane frå dette firmaet, også spørsmålet om minstevassføring ved

kraftverket i Kolfossen. Vi ønsker gjerne at Marius Kambestad kan bli med på ei synfaring når rensking av rist pågår, for å bedømme vannmengden som må til for at fisk og rogn ikkje blir skadelidende når dette arbeidet pågår.

Det har blitt større fokus på måten kraftverka blir kjørt på når kraftprisen har blitt så varierende. Derfor må det bli et forbud for kraftverket i Kolfossen å effektkjøre dette i framtida. Det vil bli umulig for fisken å overleve i elvestrekninga frå kraftverket i Kolfossen til Eidsvatnet om dette blir tillatt i framtida.

I 2024 vart Austefjordvassdraget stengt for fiske av Miljødirektoratet. Dette er pga alt for lave gytebestandsmål, og det blir sikkert konklusjonen for dette året også. Derfor kan det være nødvendig at det blir utsatt yngel av stedegegen stamme for å kunne oppnå gytebestandsmålet igjen, å få åpnet elven for fiske på nytt. Dette kan bli eit pålegg til Tussa Energi for å kompensere for den skaden som har oppstått etter avstenging av Kolfossen Kraftverk gjennom flere titalls år, der et ukjent antall yngel og smolt har strandet og dødd pga vannmangel i elvestrekninga.

Mørevassdraget Elveigarlag står i dag uten inntekter når elva er stengt, og har ingen buffer å betale løpende utgifter med. Skal laget bestå vidare så er vi avhengige av å også ha inntekter. Derfor vil vi foreslå at konsesjonsinnehavar i vassdraget som har tjent bra med pengar gjennom flere tiår kan bli pålagt å betale en sum på kr 30000 pr år til Mørevassdraget Elveigarlag, så arbeidet med å tilrettelegge for at elvefisket kan fortsette når Miljødirektoratet åpner for det.

I laksesesongen er det gunstigst med vannføring på 4m³ eller mer målt ved Gjersdal bru. Denne mengde med vatn er nok ikkje alltid like enkelt å forutsjå med magasinfyllinga i vatna framom Kolfossen kraftverk. Men er det mulighet for å få en minstevassføring her på 4 m³ i fiskesesongen er dette til en stor fordel for oppgangen av laks og ørret i vassdraget, og fisken vil unngå å bli stående i elveosen ved sjøen og bli oppfisket av kystfiskere som setter ut nota heilt inne ved elvemunningen.

For styret i Mørevassdraget Elveigarlag

Leder: Eldar Nes

Styremedlem: Magnar Gjersdal